

УДК 378.126.016

**ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ СТУДЕНТІВ
МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

Дзядевич Ю.В.

аспірантка кафедри педагогіки та психології

Херсонський державний університет

**ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ СТУДЕНТІВ
МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

Дзядевич Ю.В.

У статті теоретично обґрунтовуються педагогічні умови, що сприятимуть ефективному формуванню професійного іміджу майбутніх фахівців мистецького профілю.

Ключові слова: педагогічні умови, мотивація, професійні знання, методи.

**ТЕОРЕТИЧЕСКОЕ ОБОСНОВАНИЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ УСЛОВИЙ
ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ИМИДЖА СТУДЕНТОВ
ХУДОЖЕСТВЕННЫХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ**

Дзядевич Ю.В.

В статье теоретически обосновываются педагогические условия, которые способствуют эффективному формированию профессионального имиджа будущих специалистов художественного профиля.

Ключевые слова: педагогические условия, мотивация, профессиональные знания, методы.

THEORETICAL GROUND OF PEDAGOGICAL TERMS OF FORMING OF PROFESSIONAL IMAGE OF STUDENTS OF ARTISTIC SPECIALITIES

Dzyadevich J.V.

In the article pedagogical terms which are instrumental in the effective forming of professional image of future specialists of artistic type are grounded in theory.

Keywords: pedagogical terms, motivation, professional knowledges, methods.

Постановка проблеми. В процесі модернізації освітнього простору спостерігається переосмислення ролі особистості майбутнього фахівця, підвищуються вимоги до його професійної майстерності. Чинна парадигма європейської освіти ґрунтується на підготовці кваліфікованих спеціалістів, здатних до творчої праці, професійного саморозвитку та удосконалення загальної культури. Головним завданням вищої освіти стає створення умов для прояву індивідуальності майбутнього фахівця та формування в нього професійно значущих якостей, що є чинниками для створення власного професійного іміджу.

Аналіз досліджень і публікацій із проблеми. Актуальними для нашого дослідження є теоретичні дослідження вчених Л. Данильчук, А. Калюжного, З. Курлянд, Л. Мітіної, О. Пенькової, І. Табачек, А. Череднякової та інших, в яких наголошується, що формування професійного іміджу фахівця відбувається за рахунок певно створених педагогічних умов.

З метою окреслення тих педагогічних умов, котрі найбільше мають впливати на позитивну динаміку досліджуваного утворення, було здійснено аналіз українських та російських дисертаційних досліджень, присвячених розгляду даної проблеми, що дало змогу виділити умови, які пропонуються для успішного вирішення проблеми формування професійного іміджу майбутніх фахівців у навчально-виховному процесі вищого закладу. Це такі: використання ігрових, проектувальних педагогічних технологій (А. Череднякова), проведення тренінгів з етико-естетичного оформлення студентами свого

зовнішнього обліку і самопрезентації засобами іміджології (В. Ісаченко), PR-технологій, навчальних практикумів, різноманітних технік, методів, прийомів, засобів з побудови іміджу (О. Ковальова), комплексної програми та методик з конструювання індивідуальних іміджів у педагогічній діяльності (А. Кононенко), системи психологічних засобів та рекомендацій для цілеспрямованого формування позитивного іміджу сучасного керівника (Н. Конюхов).

Виокремлення мети статті. Метою статті є теоретичне обґрунтування педагогічних умов формування професійного іміджу студентів мистецьких спеціальностей.

Виклад основного матеріалу. В сучасній науковій літературі існують різноманітні підходи до визначення поняття “педагогічні умови”. Так, у соціологічному словнику умова розглядається як те, від чого залежить існуючий компонент комплексу об’єктів, з наявності якого за необхідністю впливає це явище [2].

Базуючись на аналізі психолого-педагогічних досліджень, ми окреслили педагогічні умови, що мають сприяти ефективності формування досліджуваного утворення:

- забезпечення позитивної мотивації студентів мистецьких спеціальностей до формування професійного іміджу та стійкої потреби у саморозвитку та самовдосконаленні;
- наповнення змісту професійної підготовки студентів мистецьких спеціальностей системою науково-теоретичних і практичних знань про сутність і значущість професійного іміджу;
- впровадження у навчально-виховний процес традиційних та інноваційних методів і форм роботи, що сприяють формуванню професійного іміджу студентів.

Значущість **першої педагогічної умови** – забезпечення позитивної мотивації студентів мистецьких спеціальностей до формування професійного

іміджу та стійкої потреби у саморозвитку та самовдосконаленні, зумовлюється концептуальними положеннями теорії мотивації (К. Левін, А. Леонтьєв, А. Маслоу, К. Роджерс, С. Рубінштейн та ін.), згідно якої мотивація є динамічним процесом, який стимулює й підтримує на певному рівні поведінкову активність індивіда.

Психолого-педагогічна наука значну роль приділяє внутрішнім та зовнішнім мотивам. До внутрішніх мотивів відносяться ті, що спонукають людину до навчання (соціальні, пізнавальні та професійні). Зовнішні мотиви зумовлені прагненням людини отримувати нагороди, премії або покращувати свій матеріальний стан. Тому вони не пов'язані з навчальною діяльністю. Але, як стверджує В. Кулько, зовнішні мотиви теж впливають на мотивацію до навчальної діяльності та є важливими для оволодіння знаннями й уміннями, необхідними для професійної діяльності майбутніх фахівців, тобто для їхньої професійної мотивації [1, с. 269].

Отже, виходячи з вищевисловленого, забезпечення позитивної мотивації формування професійного іміджу студентів у навчально-виховному процесі вищих навчальних закладів, на нашу думку, має стати базовою умовою забезпечення ефективності означеного процесу.

Другою педагогічною умовою формування досліджуваного утворення ми вважаємо наповнення змісту професійної підготовки студентів мистецьких спеціальностей системою науково-теоретичних і практичних знань про сутність і значущість професійного іміджу.

На наш погляд, формування професійного іміджу неможливе без спеціальних знань методологічних основ іміджелогії. Ці знання забезпечують успіх у подальшій професійній діяльності й є необхідними для оволодіння професією.

За нашим переконанням, система знань, що має входити до змісту професійної підготовки студентів мистецьких спеціальностей, має включати єдність науково-теоретичних та практичних знань в контексті формування

професійного іміджу. До науково-теоретичних знань мають належати знання про сутність, структурні компоненти та критерії професійного іміджу; самовиховання необхідних якостей, вироблення та постійне удосконалення власної позитивної “Я-концепції”, підвищення рівня своїх професійних знань, власна ієрархія системи цінностей та усвідомлення ролі іміджу у професійній діяльності. До практичних знань – це, насамперед, оволодіння формами, методами, прийомами та засобами формування професійного іміджу, зокрема засобами самопрезентації та самоіміджування, знання про створення власної стратегії поведінки та основ спілкування, необхідних у професійній діяльності.

Третьою педагогічною умовою ми визначили впровадження у навчально-виховний процес традиційних та інноваційних методів і форм роботи, що сприяють формуванню професійного іміджу студентів.

Згідно із загальнотеоретичними положеннями педагогічної теорії метод (у перекладі з гр. – спосіб дослідження) визначається як спосіб взаємопов’язаної діяльності вихователя і вихованців, спрямований на формування в них певних поглядів, переконань, навичок і звичок поведінки [3, с. 439].

На підставі цього методи, спрямовані на формування професійного іміджу майбутніх фахівців, можна визначити як сукупність способів і прийомів спільної діяльності викладачів і студентів, що використовуються для формування означеного утворення.

За нашим припущенням, саме ті форми й методи, що стимулюватимуть студентів до активності та посилюватимуть прагнення до самоосвіти та самовиховання, найбільше впливатимуть на розкриття індивідуальних можливостей особистості студента та потенціалу його професійного розвитку в майбутній професійній діяльності.

У вищій школі функціонують різноманітні організаційні форми навчально-виховного процесу: лекції, практичні заняття (семінари, лабораторні роботи тощо), самостійна робота, науково-дослідна робота, виробнича практика та ін. У дидактиці ці форми трактують як способи керування навчально-

пізнавальною діяльністю для розв'язання визначених дидактичних завдань [3, с. 163]. У вихованні студентів, розвитку їх творчих здібностей, формуванні необхідних майбутньому фахівцеві якостей важлива роль належить спеціально-організованій виховній роботі [3, с. 393].

У сучасній практиці роботи вищої школи все більшої вагомості набувають інноваційні педагогічні технології, які, насамперед, спрямовані на саморозвиток, самовдосконалення особистості, розкриття її резервних можливостей і творчого потенціалу. Серед них найбільшого розповсюдження отримали такі інноваційні форми: проблемна лекція, лекція-конференція, лекція-“круглий стіл”, лекція-бесіда, бінарна лекція, презентації, рольові та ділові ігри, кейси, майстер-класи тощо.

Висновки. Таким чином, вищезазначені теоретико-практичні умови дають можливість побудувати тактику і стратегію формування професійного іміджу майбутніх фахівців, що передбачає доцільність вибору форм, методів та засобів навчально-виховного процесу вищих навчальних закладів. Темою для подальших розвідок у даному напрямку має стати практична реалізація теоретично обґрунтованих педагогічних умов у практиці діяльності вищих навчальних закладів.

Література

1. 1. Кулько В. А. Щодо сутності мотивації навчальної діяльності у студентів вищих навчальних закладів / В. А. Кулько // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітніх школах : зб. наук. праць. – Запоріжжя, 2010. – Вип. 8 (61). – С. 267 – 271.
2. Соціологія: словник термінів і понять / за заг. ред. Є. А. Біленького, М. А. Козловця. – К. : Кондор, 2006. – 372с.
3. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : [навч. посіб.]. / М. М. Фіцула. – [2-ге вид., доп.]. – К. : Академвидав, 2010. – 456 с.